herpy

SLANGER

Western Ratsnake

Pantherophis obsoletus

Pantherophis obsoletus er en stor, slank og adræt snog fra det centrale USA. I nord er voksne dyr blanke og sorte med hvid hage og strube, mod syd ofte brune, grå eller gullige med mørke pletter. Den bliver 110-180 cm, klatrer og svømmer godt og er mere defensiv end *Pantherophis guttatus*. Den kræver et stort terrarie, men er ellers hårdfør og æder villigt.

Familie: Colubridae Tidligere navn: *Elaphe obsoleta; Pantherophis obsoletus lindheimeri* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**110-180 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**10-20 år**
Aktiv	**Dag, skumring og nat**
Levevis	**Træboende og jordboende**
Biotop	**Savanne og tempereret skov og eng**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**180 × 90 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-25 °C**
Hotspot	**29-32 °C**
Temperatur, nat	**18-22 °C**
Luftfugtighed	**50-70 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Vinterhvile	**10-15 °C** 8-12 uger
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**36-84 mdr.**
Kuldstørrelse	**12-20 æg**
Inkubation	**65-70 dage** ved 27-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført på CITES-listerne eller i bilagene til EU's forordning 338/97, står ikke på EU's liste over invasive arter og er ikke omfattet af forbudslisten for slanger i BEK nr. 1261 af 17.11.2015. Der gælder kun dyrevelfærdslovens almindelige krav. Dyrevelfærd hører under Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV).

Om arten

Pantherophis obsoletus er en stor, slank og muskuløs, ikke-giftig snog med rundt hoved og runde pupiller. Farven varierer med udbredelsen. Mange voksne dyr er blanke og sorte på oversiden, ofte med brune, orange eller gule stænk, og har hvide læber, hage og strube og en lys bug med mørke skakternede felter. Spor af ungernes mønster kan ses mellem skællene, især efter et stort måltid. Nyklækkede unger er gråbrune med brune pletter og mørkner, når de vokser. Sydvestlige dyr fra Texas, Oklahoma, Arkansas og Louisiana beholder ofte pletterne og er brune, grå eller gullige, nogle med orange eller røde toner. Arten er en af de længste slanger i Nordamerika.

Voksne dyr er normalt 110-180 cm lange inklusive hale, og enkelte når omkring 260 cm. Hannerne bliver lidt større end hunnerne. Nyklækkede unger måler 28-41 cm og vejer omkring 12-14 g. Der er avlet enkelte morfer, fx leucistiske, albino og skælløse, men de er langt sjældnere end hos *P. guttatus*.

Slægtsnavnet kommer fra græsk og betyder panterslange. Artsnavnet er latin for slidt eller almindelig. Arten hed tidligere *Elaphe obsoleta* og kaldes stadig det i ældre litteratur. Afgrænsningen har ændret sig: efter DNA-undersøgelser regnes de østlige og centrale bestande i dag som egne arter, *Pantherophis alleghaniensis* og *Pantherophis spiloides*, men der er blandede bestande langs mødezonen, og de tre ligner hinanden. Underarter anerkendes ikke af alle; formen *lindheimeri* fra Texas og nabostaterne føres i hobbyen ofte som egen underart. Dyr i handlen sælges derfor under mange navne, og spørg, hvilken afgrænsning sælger bruger. Pasningen er den samme for dem alle.

Dyrene er aktive, nysgerrige og stærke. Opdrættede dyr er som regel mere rolige end vildfangede, men arten er mere defensiv end *P. guttatus*. Den er derfor bedst til holdere, der allerede har haft slanger.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Udbredelse og levested

Pantherophis obsoletus lever i det centrale USA vest for Mississippi. Området går fra det yderste sydøstlige Minnesota, det sydøstlige Iowa og det sydøstlige Nebraska over Kansas, Missouri og Oklahoma til Arkansas, Louisiana og Texas, hvor arten findes langs Golfkysten til det sydlige Texas og mod vest til Edwards-plateauet. Mod øst afløses arten af *P. alleghaniensis* og *P. spiloides*.

> **Oprindelig udbredelse:** USA.

LEVESTED

Pantherophis obsoletus lever i mange slags levesteder: løv- og blandskov, krat, enge, prærie og dyrket land, klippefyldte skråninger, sumpe og skovbryn. Den foretrækker skov, især med egetræer. Den findes også i og omkring forladte bygninger, lader og gamle olieanlæg, hvor der er skjul og gnavere.

Arten er dagaktiv, især i de kølige forårsmåneder, men i Texas skifter den til natlig aktivitet om sommeren. Den klatrer fremragende, jager fugle og æg i træhuller og er en god svømmer. Den dræber byttet ved at kvæle det og æder primært mus, studsmus, rotter og andre små pattedyr, men også fugle, fugleæg, firben, frøer og andre slanger. I den nordlige del af udbredelsen går den i vinterhvile, ofte i fælles huler, mens dyr i Texas ikke går i egentlig vinterhvile.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

En voksen *Pantherophis obsoletus* skal have et terrarie på mindst 180 × 90 × 90 cm (længde × bredde × højde). Arten er aktiv og klatrer, så højden og klatremuligheder er vigtige. Større er altid bedre. Arten skal holdes enkeltvis.

Unger kan i de første måneder bo i et lille terrarie eller en ventileret kasse, men skal hurtigt over i noget større. Indret med mindst to skjul, et i den varme og et i den kølige ende, plus et fugtigt skjul til hudskifte. Tilføj kraftige grene og kork, så slangen kan klatre. Som bund bruges aspespåner, cypres eller en blanding af muldjord og kokosfibre, så den kan grave. Papir er billigt og rent, men skal skiftes helt, hver gang dyret har lavet snavs. Undgå fyr og ceder, hvis olier kan skade slangen. Fjern afføring straks.

Terrariet skal have et låg, der kan låses. Arten er en dygtig flugtkunstner, og selv små sprækker kan være for store. Brug klemmer eller låse og net- eller glaslåg.

TEMPERATUR

Der skal være en tydelig gradient, så slangen selv kan vælge. Solpladsen under varmekilden skal være 29-32 °C, og den kølige ende 22-25 °C. Om natten må temperaturen falde til 18-22 °C, og varmen slukkes. Brug flere halogenspots over netlåget, så hele den sammenrullede slange opvarmes, og læg en solplads, hvor den kan strække sig. Under et skjul kan der suppleres med en varmemåtte, men den skal altid have termostat. Mål med digitale termometre med føler: ét på solpladsen og ét i den kølige ende. Hold varmekilden uden for slangens rækkevidde, så den ikke kan blive brændt.

Arten tåler en kølig vinter. Dyr, der skal i avl, holdes 8-12 uger ved 10-15 °C og i mørke eller svagt lys; tallene er lånt fra *Pantherophis guttatus*. Dyr uden avl kan holdes året rundt med 12 timers lys; i en stue med vinduer kan fodringen standse i vintermånederne.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på 50-70 %, lavest om dagen og højest om natten. Sprøjt efter behov, og læg fugtigt sphagnum i skjulet i den kølige ende. Ekstra fugt er især vigtig under hudskifte, som ses på matte skæl, blålige øjne og at dyret skjuler sig. Giv da et fugtigt skjul fyldt med fugtigt sphagnum eller papirservietter. Konstant våd bund og stillestående luft giver mug, så ventilationen skal være god.

En stor, tung vandskål med frisk vand skal altid stå fremme. Skift vandet dagligt, og skur skålen, når den er snavset. Slangen kan lægge sig i skålen, så den skal ikke kunne vælte.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

LYS OG UVB

Pantherophis obsoletus er aktiv både dag og nat og skal have en tydelig døgnrytme med kraftigt dagslys. Lyset er tændt omkring 12 timer i døgnet, styret af et tænd-sluk-ur. Arten kan leve uden UVB, men UVB anbefales, fordi det gavner både trivsel og sundhed. Den hører til Ferguson-zone 2. Brug et T5 HO-rør på 5-6 % over den varme ende, og sigt efter et UV-indeks på 2-3 på solpladsen. Med rør over et net er afstanden fra rør til slangens ryg på solpladsen ca. 25-30 cm, uden net ca. 30-35 cm. Sørg for skygge og skjul i resten af terrariet. Skift røret hver 12. måned, fordi UV-udbyttet falder, selv om røret stadig lyser.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Pantherophis obsoletus spiser hele, frosne og optøede gnavere. Unger får mus, og med tiden går de over til rotter. Vagtelæg, vagtelkyllinger og små kyllinger kan give variation. Levende bytte frarådes, fordi gnaveren kan skade slangen. Byttet skal være lige så bredt som eller lidt bredere end slangens bredeste sted, dog højst 1,5 gange så bredt. Tø byttet langsomt i køleskab, varm det til omkring 38 °C og flyt det med en pincet, så slangen ikke forveksler hånd og føde.

Arten forbrænder meget energi og æder gerne ofte. Unger fodres hver 5.-7. dag og voksne dyr hver 7.-14. dag. Vej dyret månedligt, og tilpas intervallet og byttets størrelse, så vægten holder sig jævn. Opdrættede foderdyr kan mangle D-vitamin, så pudr af og til byttet let med et kalk- og vitamintilskud, især uden UVB.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Pantherophis obsoletus er mere forsvarsberedt end de fleste snoge. Den gaber, ryster med halen mod underlaget, så det rasler, og kan slå ud uden at tøve. Nogle dyr afgiver desuden en ildelugtende væske. Bidene er små og ikke farlige, men uventede. Unger er mest nervøse. Opdrættede dyr bliver som regel rolige ved regelmæssig håndtering.

Lad et nyt dyr falde til i to uger og spise regelmæssigt, før det håndteres. Tag fat nedefra og bagfra og støt kroppen. Undgå at klemme eller gribe ovenfra, for et klemt dyr slår ud og kan komme til skade, fordi ryghvirvlerne er skrøbelige. Hvis dyret bevæger sig ud af hænderne, kan det styres fra siden i stedet for at blive grebet. Vent mindst 48 timer efter et måltid, og håndtér ikke dyret under hudskifte. Hold dyrene hver for sig.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Kønnet kan ikke ses udefra på unger og bestemmes med en sonde, som en erfaren person eller dyrlæge bør bruge. Hannerne er lidt større end hunnerne. I naturen er kønsmodenhed afhængig af størrelse mere end af alder og indtræffer efter 3-7 år, når hannen når omkring 105 cm og hunnen omkring 95 cm (målt fra snude til kloak). I fangenskab er alderen ikke dokumenteret; hunnen skal være voksen og i god kondition, før hun sættes i avl.

PARRING

I naturen parrer arten sig fra april til juni. Hannerne kæmper om hunnerne, og hannen opsøger hunnen via duft og berøring. Avl følger normalt efter en kølig vinterhvile på 8-12 uger ved 10-15 °C, hvorefter dyrene varmes op og fodres godt. Flere hanner må ikke sættes sammen, fordi de slås om hunnen. Tallene for vinterhvilen er lånt fra *Pantherophis guttatus*.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger æg omkring fem uger efter parringen. Kuldet er normalt 12-20 æg, men kan i naturen variere fra 4 til 44. Æggene er hvide, læderagtige og aflange, 36-60 mm lange. Hvor mange kuld en hun kan lægge om året i fangenskab, er ikke dokumenteret. Giv hunnen en æglæggekasse med fugtig sphagnum eller vermiculite, og fodr hende rigeligt bagefter.

INKUBATION

Æggene flyttes til en boks med fugtig vermiculite eller perlit uden at blive vendt og står i en inkubator ved 27-28 °C (tallet er lånt fra *P. guttatus*). Æggene klækker efter 65-70 dage. Ungerne skærer sig ud med en æggetand.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger måler 28-41 cm og vejer 12-14 g. De skifter hud inden for den første uge, før de spiser. Hold dem enkeltvis i små, sikre terrarier med skjul og vand. Tilbyd en lille, nyfødt mus hver 5.-7. dag. Ungerne vokser hurtigt og når over 100 cm på nogle år, men må ikke holdes sammen, fordi arten kan æde mindre artsfæller.

Sundhed og typiske fejl

Pantherophis obsoletus er hårdfør, og de fleste problemer skyldes forkert varme, fugt eller håndtering. De typiske fejl er:

- Opkast, hvis slangen håndteres for tæt på et måltid eller bliver kold. Giv fred i mindst 48 timer efter fodring.
- Dårligt hudskifte med hudrester på øjne og halespids, når luften er for tør. Giv et fugtigt skjul og en vandskål.
- Mider, som ses som små sorte prikker i vandskålen og på slangen. De kræver behandling og grundig rengøring af terrariet.
- Luftvejsinfektioner med hvæsende vejrtrækning, slim fra næse og mund eller åbent gab. De skyldes ofte for lav temperatur eller dårlig hygiejne.
- Skader fra varmekilder, der ikke er sikret, eller fra levende bytte.
- Parasitter hos vildfangede dyr: brug opdrættede dyr, og sæt nye dyr i karantæne.

Et sundt dyr har klare øjne, glat hud og et solidt greb. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis slangen ikke vil spise i flere uger, taber sig eller har problemer med vejrtrækningen eller huden.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.